

Magyar Hidrológiai Társaság
XXXVI. Országos Vándorgyűlés
Gyula, 2018. július 4-6.

A Kiskörei Vízlépcső építése és átadása

Előadó:

FEJES LŐRINC

szakaszmérnök

KÖTIVIZIG

Kiskörei Szakaszmérnökség

Vízgazdálkodási célok a '60-as és '70-es években

MAGYARORSZÁG
VÍZBŐRÍTŐTTA ÉS ÁRVIZIÁRTA
TERÜLETEI
AZ ÁRMENTESÍTŐ ÉS
LECSAPOLÓ MUNKÁLATOK
MEGKEZDÉSE ELŐTT.

„A Tisza völgyét és ennek orvoslását, mint én tartom, nem vidéki vagy éppen rokonszenvi, egy-egy határnak kedvező körülmények szerint kell felfogni, de országos és az egész roppant vízszerkezetnek a lehető legegyszerűbben kedvező szempontból...”

Széchenyi István, 1946.

- árvízmentesítés, folyószabályozás
- *belvízrendezés*
- *öntözés*
- *tógazdálkodás*
- *vízellátás, csatornázás*
- *vízminőségvédelem*
- *vízkészlet-gazdálkodás*

A Tisza vízlépcsői

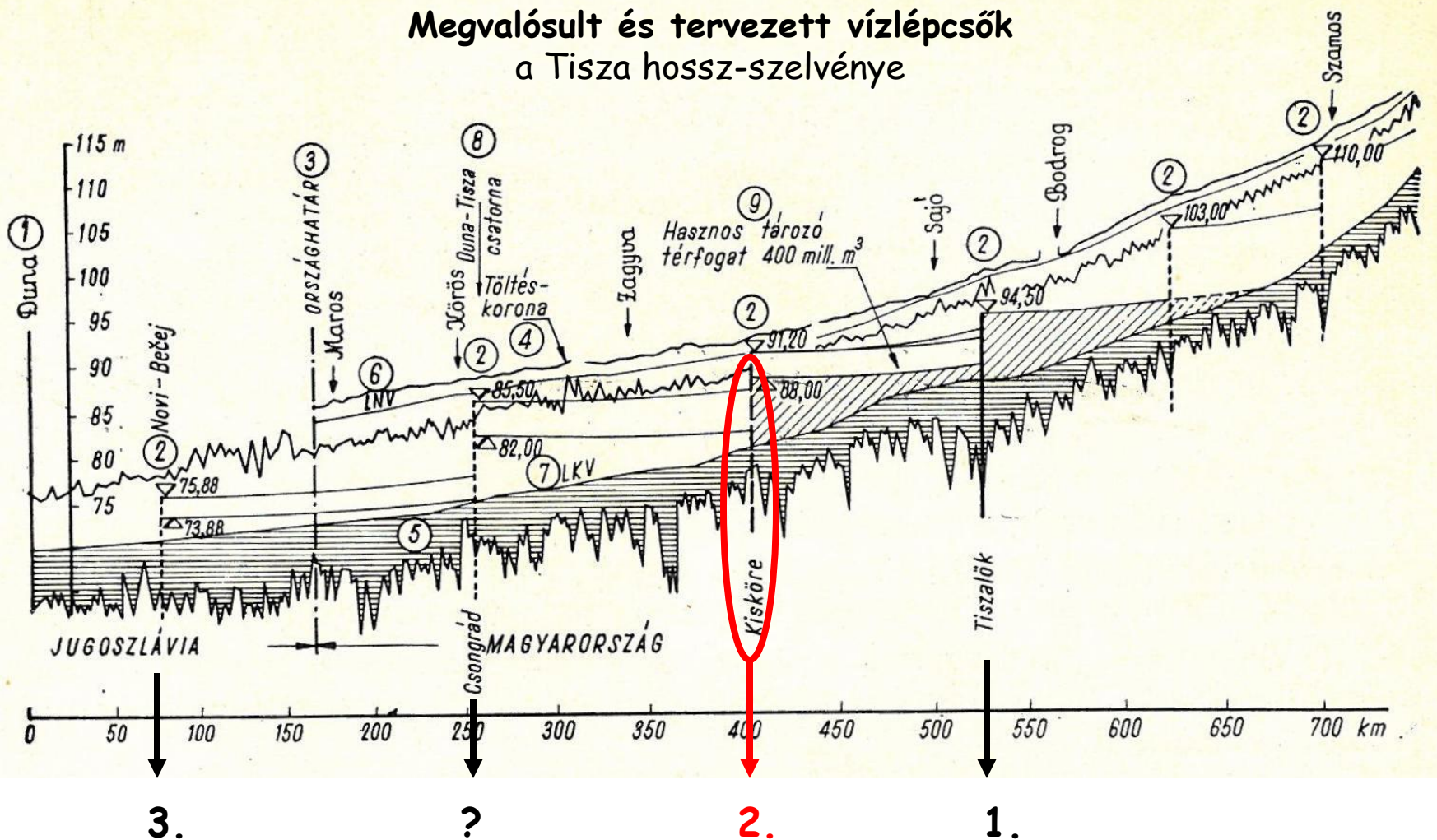
- A Tisza völgyére nagy **szélsőségek** jellemzők a csapadék és vízhozam tekintetében
- A mezőgazdasági fejlesztés fontos tényezője a hiányzó csapadék **öntözéssel való pótlása**
- A Tisza vízhozam-ingadozása miatt **nem lehet nagyobb öntöző vízkivételeket** biztosítani természetes viszonyok között
- Egyre nagyobb a mezőgazdasági és ipari **igény a Tisza vízkészletével szemben**
- A további vízmennyiség **tározással**, vagy a Dunából való **átvezetéssel** biztosítható
- A fejlesztés a **vízlépcsők** és a hozzátartozó öntöző főcsatornák irányába mozdul
- A **duzzasztás előnyei**: gravitációs táplálás (nem szivattyús), vízi közlekedés, lakossági és ipari vízellátás, energiatermelés, víztározás, talajvíz-szabályozás, üdülés és egyéb hasznosítások

A Kiskörei Vízlépcső beruházási programja

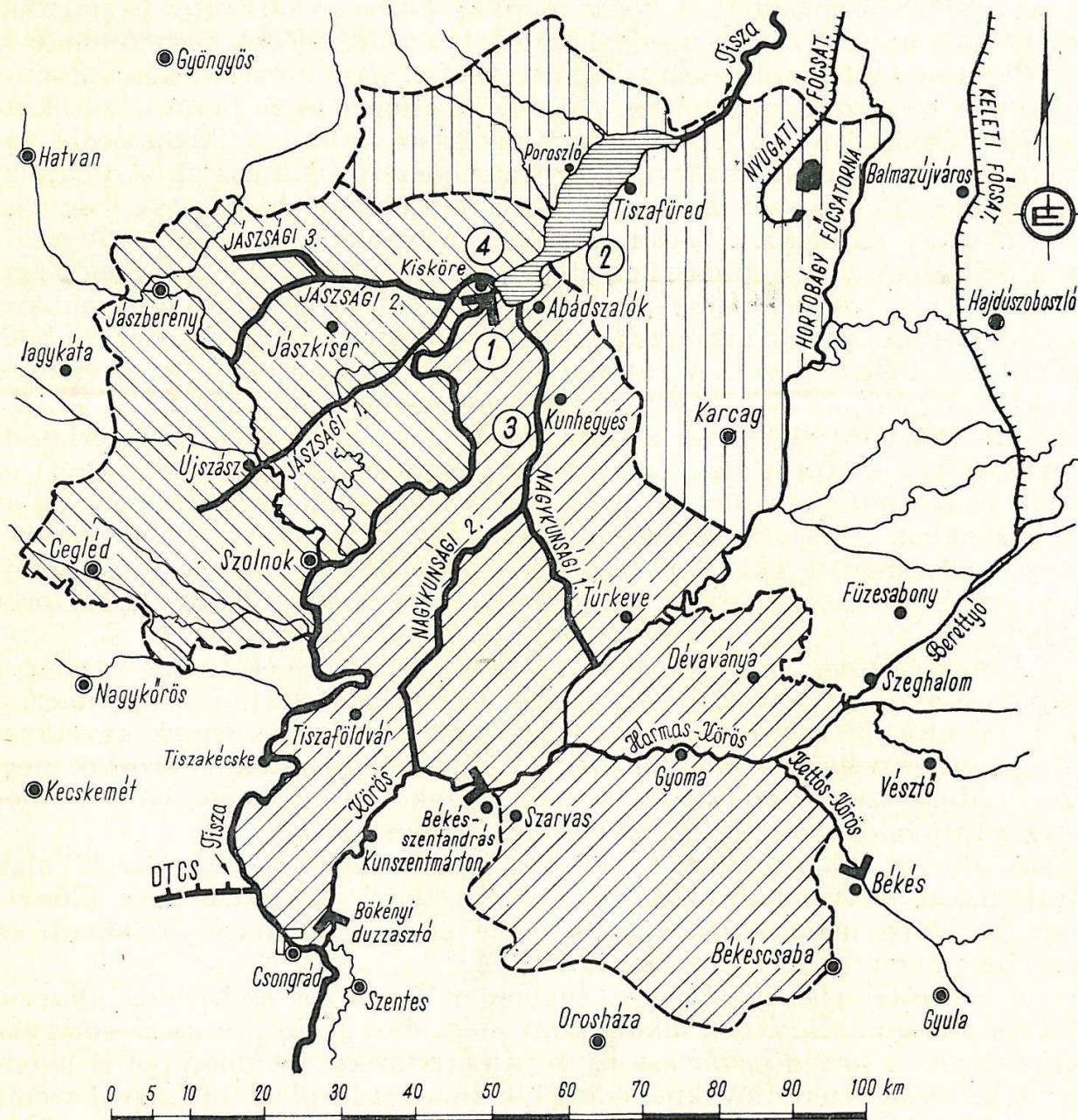
- 1960-as évek: a **mezőgazdaság átszervezése**.
- Kezdetét veszi a komplex vízgazdálkodás legnagyobb létesítményének, a Tisza-II. vízlépcsőnek a **tervezési folyamata**.
- 1961. december 19. "Az öntözéses termelés fejlesztésének irányelveiről" szóló **kormányhatározat** elrendelte a Kiskörei Vízlépcső **beruházási programjának elkészítését**.

A Tisza vízlépcsői

Megvalósult és tervezett vízlépcsők
a Tisza hossz-szelvénye

A Kiskörei Vízlépcső és fõmûveinek áttekintõ helyszínrajza

A Kiskörei Vízlépcső építése

1967. októberében, a VIZITERV mérnökei (főtervező: Dóra Tibor) által készített tervek alapján **megkezdődtek** a Kiskörei Vízlépcső és Öntözőrendszer **építési munkálatai**.

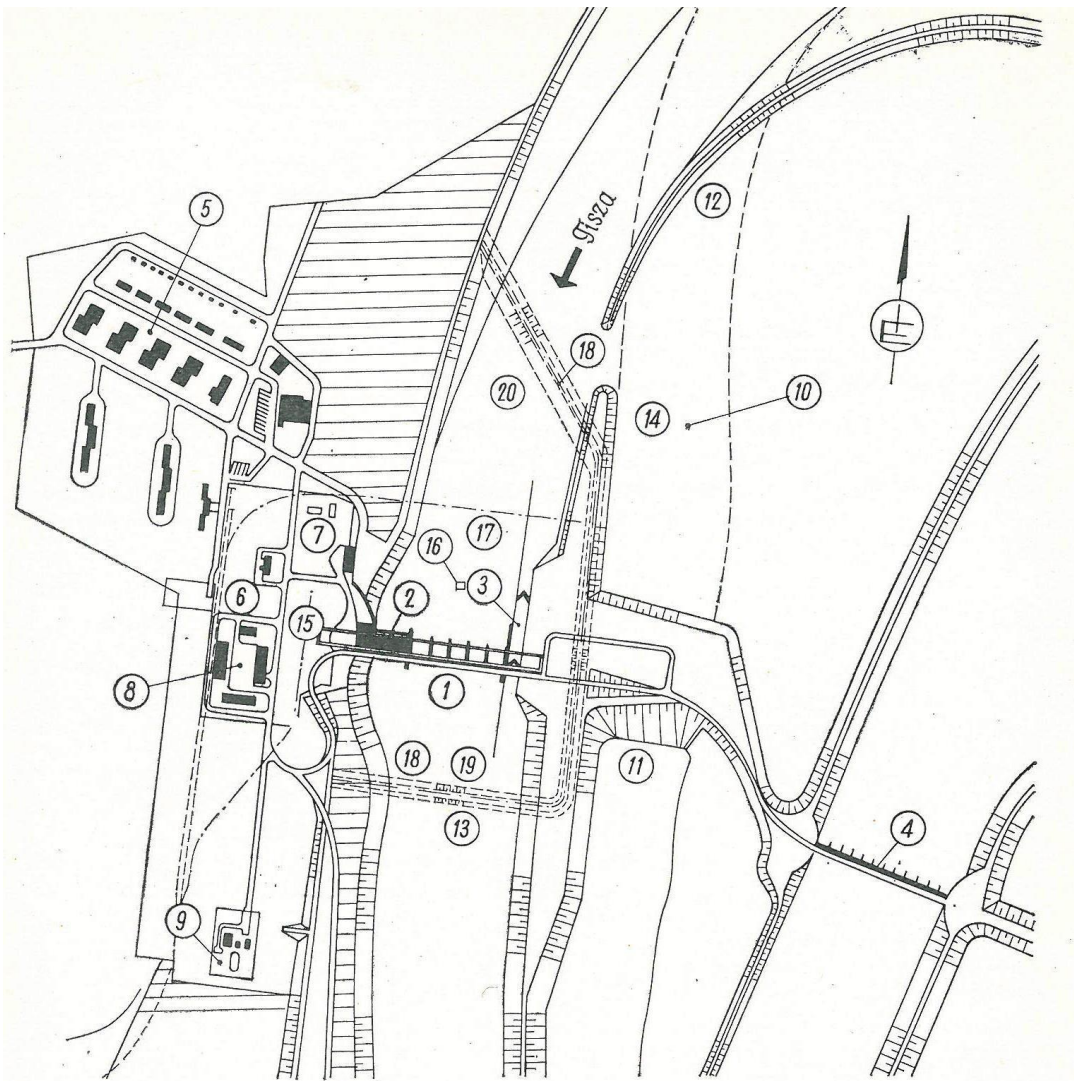
Az építés előkészítő munkái:

- felvonulási és lakótelepi terület rendezése
- a kiskörei vágányhálózat bővítése, ideiglenes iparvágány létesítése (3,7 km)
- Kiskörétől a munkaterületre vezető betonút építése, kb. 1,5 km
- vízellátás, csatornázás
- felvonulási épületek és lakóterületek kialakítása
- villamos energia ideiglenes biztosítása
- az épülő vízlépcső árvízvédelmét szolgáló 1.120 m körtöltés kivitelezése a hullámtéren

Végleges létesítmények igénybevétele felvonulási célokra:

- lakótelepi épületek: 120 lakás és 110 fős legényszállás (munkásszállások)
- mellék- és üzemi épületek (ideiglenes irodák, műhelyek, laboratórium, raktárak)
- 1300 adagos étterem, konyha és bolt (építésen dolgozók részére)
- ivóvízmű, csatornázás, szennyvíztisztító telep
- 4,5 millió kcal/óra teljesítményű hőközpont

A Kiskörei Vízlépcső építése

2.2—1. ábra. A Kiskörei-vízlépcső építési helyszínrajza. 1 = duzzasztómű, 2 = erőmű, 3 = hajózsilip, 4 = hullámtéri duzzasztómű, 5 = lakótelep, 6 = hőközpont, 7 = igazgatási épület, 8 = kezelőtelep, 9 = szennyvíztisztító mű, 10 = téli kikötő, 11 = alsó mederelzárás, 12 = felső mederelzárás, 13 = ideiglenes körtöltés, 14 = ideiglenes kikötő, 15 = Ganz-MÁVAG felvonulási terület, 16 = betongyár, 17 = beton adalékanyag-telep, 18 = ácstelep, 19 = betonacél-telep, 20 = kődepónia

A Kiskörei Vízlépcső építése

A leendő munkaterület helyszíne

A Kiskörei Vízlépcső építése

Felvonulási és lakótelepi területek előkészítése, rendezése

A Kiskörei Vízlépcső építése

Erőmű és duzzasztómű alaplemez szerelés

A Kiskörei Vízlépcső építése

Munkagödör, háttérben a hőközpont, a lakótelepi épületek és az étterem

A Kiskörei Vízlépcső építése

Lakótelepi épületek építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

Igazgatási épület és a felvízi támfal építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

Turbinaházak szerelése és betonozása

A Kiskörei Vízlépcső építése

A duzzasztómű építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

Az 1970-es nagy árvíz körbevette a munkaterületet. Az építkezést leállították.

A Kiskörei Vízlépcső építése

Folytatás az árvíz után. A duzzasztómű építése.

A Kiskörei Vízlépcső építése

Duzzasztómű. Előtérben a hajózsilip támfalának zsaluzata, építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

Turbinák felvízi beömlő nyílásai

A Kiskörei Vízlépcső építése

Turbinák alvízi kiömlő nyílásai

A Kiskörei Vízlépcső építése

**A vízlépcső szerkezetei a felvízi oldalról,
a szerelési és korrózióvédelmi munkálatok faállványról folynak**

A Kiskörei Vízlépcső építése

**A vízlépcső szerkezetei a felvízi oldalról,
a szerelési és korrózióvédelmi munkálatok faállványról folynak**

A Kiskörei Vízlépcső építése

A duzzasztómű építése, energiatörő fogak

A Kiskörei Vízlépcső építése

A hajózsilip és az energiatörő fogak építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

A billenőtáblás szegmenstábla felnyitott, mechanikusan reteszelt állapotban

Hajózsilip építése nagytáblás (2 x 3,5 m) zsaluzási módszerrel

A Kiskörei Vízlépcső építése

Igazgatási épület

A Kiskörei Vízlépcső építése

Igazgatási épület

A Kiskörei Vízlépcső építése

Igazgatási épület

A Kiskörei Vízlépcső építése

Lakótelepi épületek, 120 lakásos

A Kiskörei Vízlépcső építése

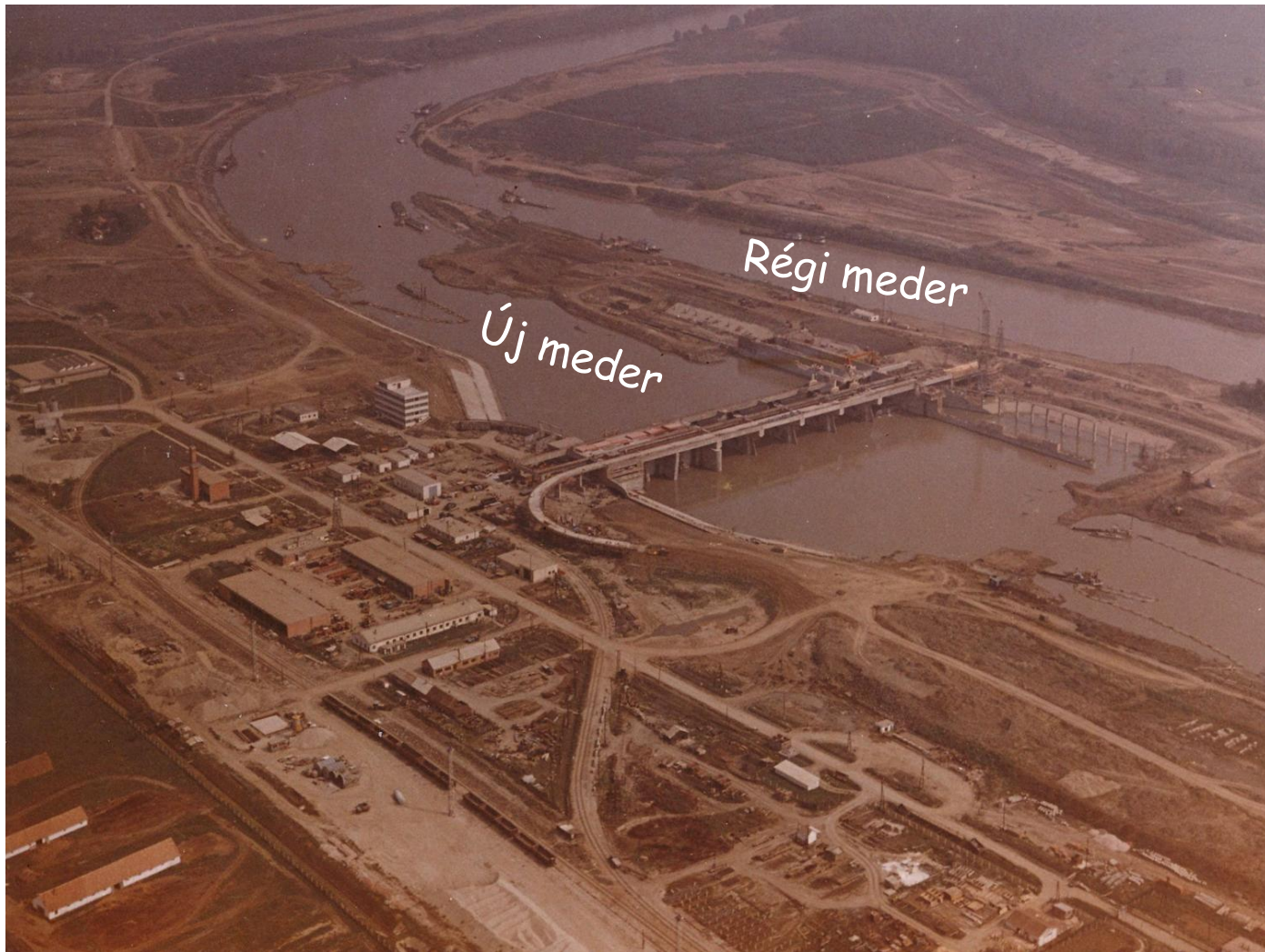
A Kiskörei Vízlépcső építése

A Kiskörei Vízlépcső építése

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

Két mederben a Tisza

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

A vízlépcső és üzemi területe. Megkezdődött a duzzasztás.

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

A duzzasztómű öt mezős vezérlőasztala

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

A Kiskörei Vízlépcső és tározó üzembe helyezése

Üzemben a hajózsilip

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

1973. május 16-án ünnepélyes körülmények között **adták át a vízlépcső első építési ütemét**, amely a Tisza folyó medrében történő duzzasztásával 24 millió m³ vizet tudott tározni (I. duzzasztási ütem, 87,50 méter országos duzzasztási szint).

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

Fock Jenő miniszterelnök és Dégen Imre államtitkár, az OVH elnöke

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

Dégen Imre, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke tart beszédet

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

Fock Jenő miniszterelnök átvágja a szalagot

A Kiskörei Vízlépcső ünnepélyes átadása

„Az építők alkotó-munkájának emlékezetére” OVH 1973. május

A Kiskörei Vízlépcső építése képekben

Felvonulási és lakótelepi területek rendezése, épületek kialakítása

Felvonulási és lakótelepi épületek kialakítása

Automatikus üzemű betongyár (30 m³/óra)

Osztályozott kavics tároló (max. 30.000 m³), háttérben a IV. iparvágány

Az adalékanyagot 1 m³-es *Tigä* rakodógép rakta a központi szállítószalagra

**A betont 1 m³-es konténerekben szállították,
daruk, toronydaruk emelték a bedolgozás helyére**

Ácstelep és betonvasszerelő telep

Ácstelep

Toronydaru összeszerelés

Toronydaruk elhelyezkedése a munkagödörben

Erőmű és duzzasztómű alaplemez szerelés

Turbinaházak szerelése és betonozása

Duzasztómú felvízi oldala

Duzzasztómű alvízi oldala

A duzzasztómű öt mezős vezérlőasztala

Rözsepaplan készítése, elhelyezése

Rözsepaplan készítése, elhelyezése

Rózsepaplan készítése, elhelyezése

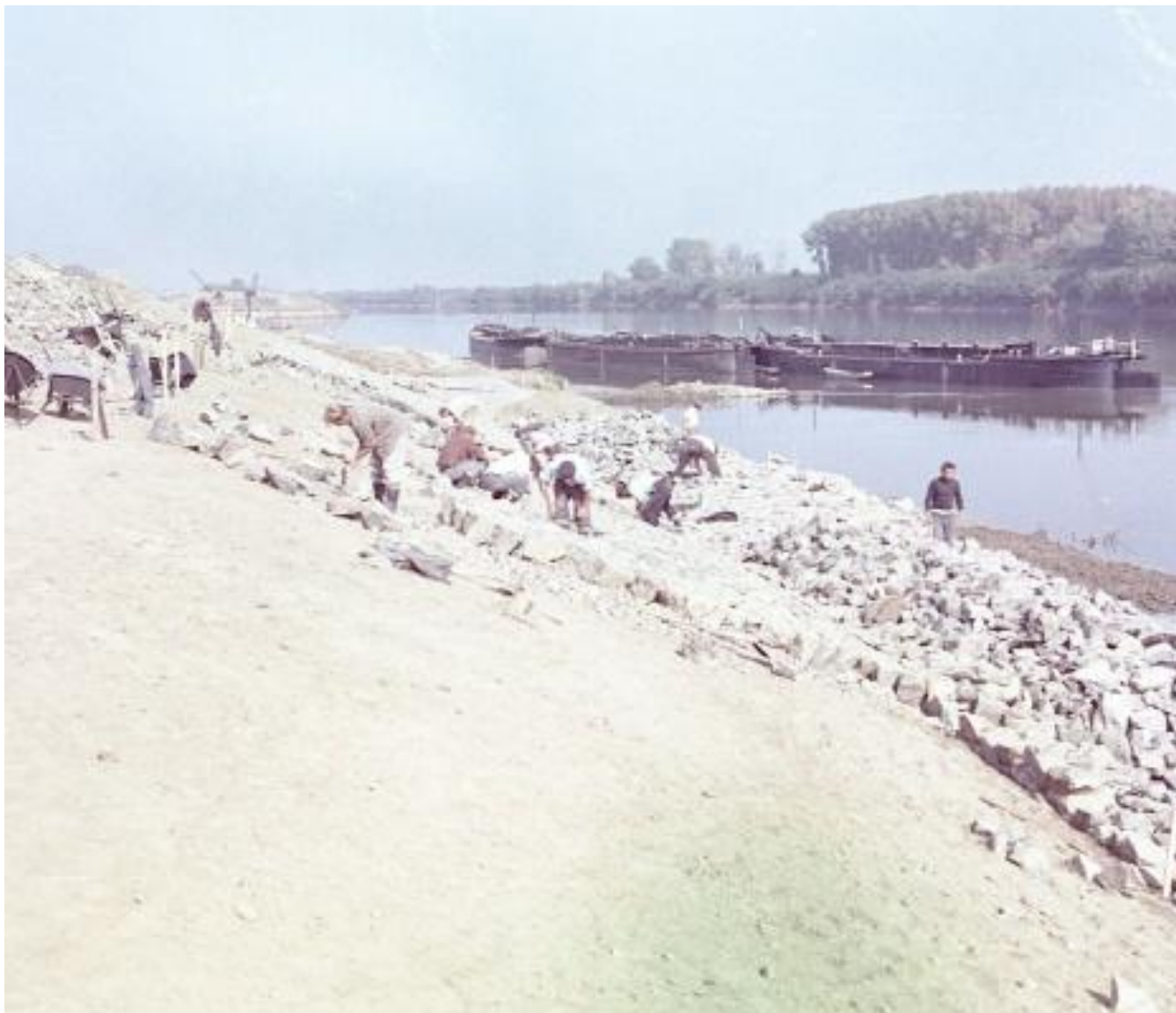
Rózsepaplan készítése, elhelyezése

Rőzsepaplan készítése, elhelyezése

Rözsepaplan készítése, elhelyezése

Partvédő mű építése kőből

Partvédő mű építése kőből

Az új meder végleges részüinek és partvédelmének kialakítása

„KMZ” típusú, vasbetongerenda-rácsos partburkolat építése

Titánia réselő gép

Vontatott szkréper

**Úszótágra helyezett hidraulikus polip-markoló
a vízi úton érkező anyagok kirakodásához**

Tömörítés svéd vibro juhlábhengerekkel

Master úszókotró

Master úszókotró

Mederelzáráshoz hídcölöpök verése

Irodai munkavégzés a korabeli viszonyok mellett

Irodai munkavégzés a korabeli viszonyok mellett

Irodai munkavégzés a korabeli viszonyok mellett

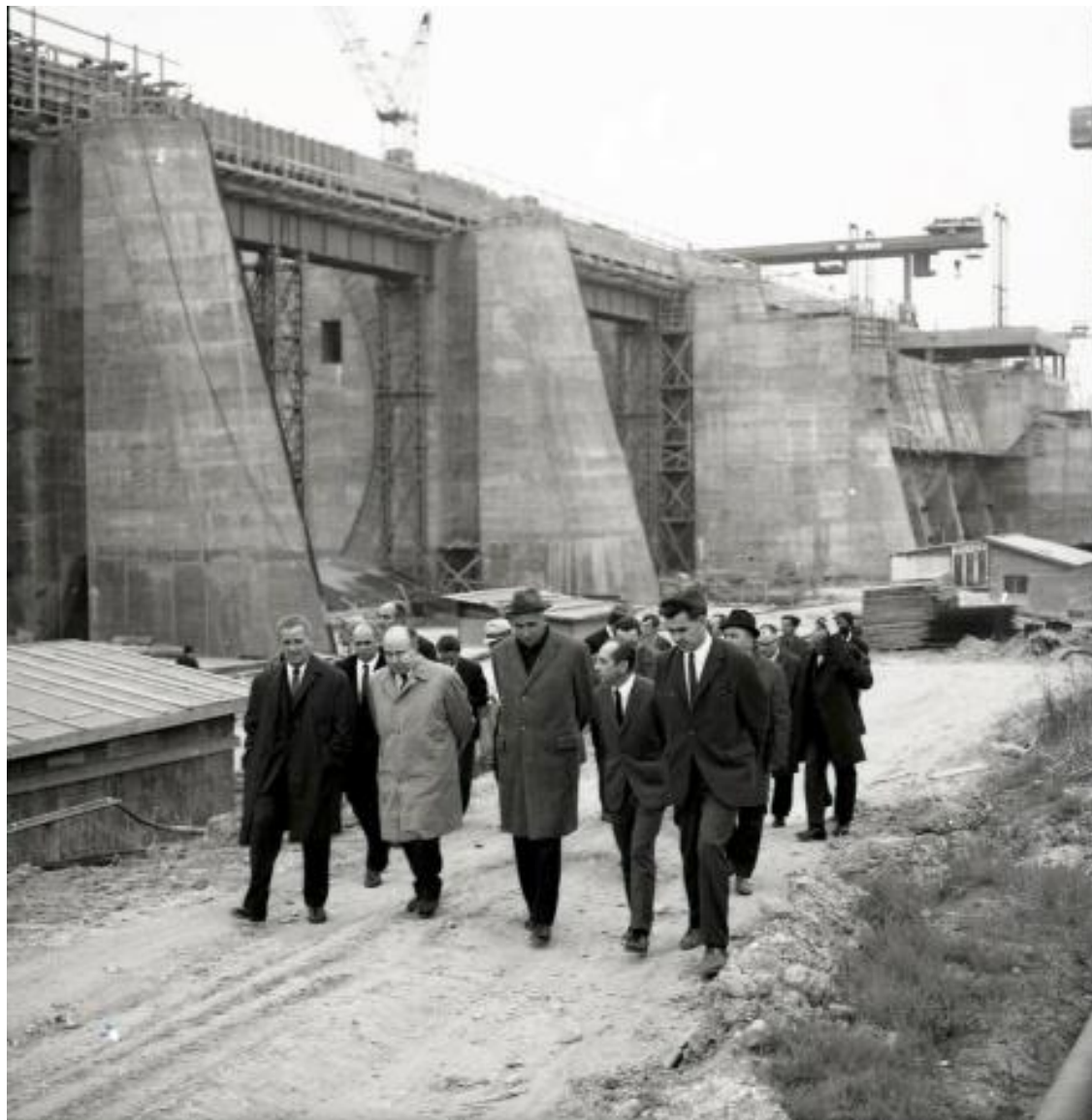
Irodai munkavégzés a korabeli viszonyok mellett

Látogatók érkeznek...

A kivitelezést politikusok, bel- és külföldi szakemberek látogatták (1971)

A kivitelezést politikusok, bel- és külföldi szakemberek látogatták (1971)

A kivitelezést politikusok, bel- és külföldi szakemberek látogatták (1971)

Igazgatási épület főbejárata

Igazgatási épület melletti park

Igazgatási épület melletti park

Emlékkő a vízlépcső mellett

120 lakásos lakótelep és 110 fős legényszállás

Szökőkút a lakótelep, étterem és bolt övezte parkban

1300 adagos étterem, konyha és bolt

1300 adagos étterem, konyha és bolt

1300 adagos étterem, konyha és bolt

120 lakásos lakótelep és 110 fős legényszállás

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

*2018-ban
45 éves a Kiskörei Vízlépcső és
40 éves a Tisza-tó!*

